

Beskjæring av store trær

Forståelse av beskjæringsbehovet hos fullvoksne trær og riktige beskjæringsteknikker for å ta vare på dem.

Beskjæring er det vanligste vedlikeholdet av trær. Selv om trær i skogen vokser helt utmerket uten annen beskjæring enn den naturlige, trenger hage- og bytrær mer pleie for å opprettholde sin tilstand og estetikk. Beskjæring må utføres med en forståelse av treets biologi. Feilbeskjæring kan gi varig skade eller til og med forkorte treets levetid.

Grunner til beskjæring

Siden hvert snitt kan endre veksten av treet, skal man aldri fjerne en grein uten grunn. Vanlige årsaker til å beskjære er å fjerne døde greiner, forbedre formen og redusere risiko. Trær kan også beskjæres for å øke mengden av lys og luft til indre deler av treets krone eller til bakken under det. I de fleste tilfeller er store trær beskåret som et korrigerende og preventivt tiltak.

Rutinemessig tynning vil ikke nødvendigvis forbedre treets helse. Trær danner en tett krone med blader for å produsere det sukkeret det trenger som energi for vekst og utvikling. Å fjerne bladverket gjennom beskjæring reduserer veksten og de lagrede energireservene. Kraftig beskjæring kan være en betydelig helsepåkjenning for et tre.

Det er imidlertid mange eksterne forhold som gjør det nødvendig å beskjære trær. Sikkerhet, klaring og samvirke med andre deler av landskapet er alle viktige hensyn. Riktig beskjæring, i samsvar med treets biologi, kan opprettholde god trehelse og -struktur samtidig som den estetiske og økonomiske verdien av grøntstrukturen økes.

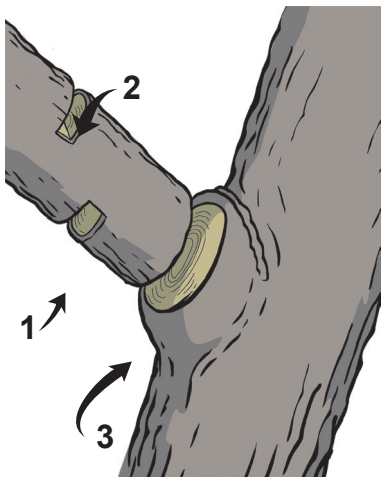
Når du skal beskjære

Det meste av rutinemessig beskjæring for å fjerne svake, syke eller døde greiner kan gjøres når som helst i løpet av året uten at det påvirker treet særlig. Som regel gir det best vekst og lukking av såret hvis beskjæringen skjer før vårens vekstbølge. Noen trær, som lønn eller bjørk, har en tendens til å «blø» hvis de beskjæres tidlig om våren. Det ser ikke pent ut, men har liten konsekvens for treet.

Noen få tresykdommer, som bakteriekreft, kan spres ved at beskjæringssår gir fotfeste for patogener (sykdomsfremkallende organismer). Trær som er utsatt må ikke beskjæres i aktive smitteperioder.

Kraftig beskjæring av frisk ved like etter vårens vekstbølge bør unngås, spesielt på svake trær. På det tidspunktet har trærne akkurat brukt en god del energi for å produsere bladverk og utvikle nye skudd. Å fjerne store deler av bladverket på det tidspunktet kan stresse treet.

Skjær på riktig måte

Beskjæringsnittet skal gjøres akkurat utenfor greinkragen. Greinkragen inneholder vev fra stammen eller hovedgreina og må ikke skades eller fjernes. Hvis greinkragen har vokst ut på en død grein som skal fjernes, skjær akkurat utenfor kragen. Ikke skjær i kragen.

Hvis du skal fjerne en stor grein bør vekten først reduseres. Dette gjør du ved først å skjære nedenfra omkring 30 til 45 cm fra greinroten. Gjør et nytt snitt ovenfra, rett over eller noen centimeter lenger ut på greina. Dermed fjerner du det meste av greina og sitter igjen med en 30 til 45 cm lang stump. Fjern stumpen ved å skjære inn til greinkragen. Denne teknikken reduserer faren for å rive opp barken.

Beskjæringsteknikker

Spesifikke beskjæringstyper kan være nødvendig for å holde et fullt utviklet tre sunt, trygt og attraktivt.

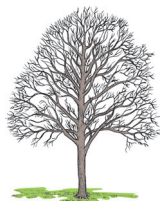
Resking er å fjerne døde, døende, syke, svakt festede og lite vitale greiner fra kronen på et tre.

Tynning er å velge ut og fjerne greiner for å forbedre strukturen og øke mengden av lys og luftbevegelsen gjennom kronen. Riktig tynning åpner opp bladverket på et tre, reduserer vekten av tunge greiner og hjelper til med å holde treets naturlige form.

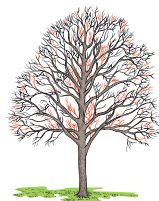
Stamme opp er når du fjerner lave greiner fra et tre for å gi klaring for bygninger, kjøretøy, fotgjengere og utsyn..

Reduksjon reduserer størrelsen på et tre, ofte for å unngå luftledninger. Reduksjon av et tres høyde eller bredde gjøres best ved å beskjære toppskudd og greindeler ned til sekundærgreiner som er store nok til å overta rollen til hovedgreinene (minst en tredjedel av greinen som kuttes). I motsetning til topping, bidrar reduksjonsbeskjæring til å beholde treets naturlige form og den strukturelle integriteten på et tre.

Før beskjæring

Etter beskjæring

Hvor mye skal beskjæres?

Mengden friskt vev som skal fjernes avhenger av treets størrelse, art og alder, samt formålet med beskjæringen. Yngre trær tåler at det fjernes mer friskt vev enn fullt utviklede trær gjør. Generelt bør minst mulig av kronen fjernes om gangen, og mindre for voksne trær

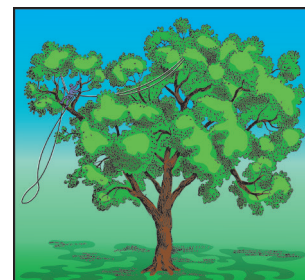
Å fjerne selv en enkelt grein med stor diameter kan føre til betydelig tap av bladverk og kan skaper store sår som treet ikke klarer å lege. Vær forsiktig slik at du oppnår målsetningen for beskjæringen med minst mulig tap av friske greiner og størrelse på sårene.

Tildekking av sår

Forskning har vist at tildekking ikke reduserer råte eller lukker såret raskere, og sjelden hindrer insekter eller sykdommer. De fleste eksperter anbefaler at man ikke dekker til et beskjæringssår..

Engasjer en arborist

Det kan være farlig å beskjære store trær. Hvis beskjæringen medfører arbeid i høyden eller bruk av motorisert utstyr, er det best å engasjere en profesjonell arborist. En arborist kan fastslå hvilken type beskjæring som trengs for å forbedre helsen, utseendet og sikkerheten på trærne dine. En profesjonell arborist kan også tilby et mannskap med opplæring, nødvendig sikkerhetsutstyr og ansvarsforsikring.

Denne brosjyren inngår i en serie publisert av International Society of Arboriculture som en del av sitt program for forbrukerinformasjon. Du er kanskje spesielt interessert i de følgende titlene som nå finnes i serien:

Unngå konflikter mellom trær og strøm, vann og avløp
Unngå skade på trær under byggeprosjekter
Fordeler med trær
Kjøp trær av høy kvalitet
Insekt- og sykdomsproblemer

Stell av voksne trær
Nyplantning av trær
Plantehelse
Gode tildekkingsteknikker
Palmer

Beskjæring av voksne trær
Beskjæring av unge trær
Gjenkjenn farer for trær
Behandling av trær med byggeskader
Valg og plassering av trær

Trær og bakke
Treverdier
Hvorfor bruke en arborist
Hvorfor topping skader trær

Forespørsler på e-post: isa@isa-arbor.com

©2011 (1998, 2004) International Society of Arboriculture.

Utviklet av International Society of Arboriculture (ISA), en stiftelse som støtter forskning på trepleie over hele verden og som er dedikert til stell og bevaring av trær for skygge og utsmykking. For mer informasjon, kontakt: ISA, P.O. Box 3129, Champaign, IL 61826-3129, USA.

Forespørsler på e-post: isa@isa-arbor.com

www.isa-arbor.com • www.treesaregood.org